

	द्वितीयम्	GE 2	उद्देश्यम् - मत्स्यपुराणस्य परिचयपुरस्सरं तत्र वर्णितस्य वास्तुशास्त्रस्य ज्ञानप्रदानम्। आधारग्रन्थः - <ul style="list-style-type: none"> ■ मत्स्यमहापुराणम्(२५२-२७० अध्यायाः) गीताप्रेस, गोरखपुर। 				
			वास्तुविचारः। <ul style="list-style-type: none"> ● वास्तुप्रादुर्भावकथा। ● वास्तुचक्रवर्णनम्। ● राजप्रासादनिर्माणविधिः। ● वेधविचारः। 		1	1	16-20
			गृहनिर्माणम्। <ul style="list-style-type: none"> ● गृहनिर्माणविधिः। ● गृहनिर्माणे ग्राह्यकाष्ठानि। ● देवप्रतिमायाः प्रमाणनिरूपणम्। ● देवप्रतिमायाः लक्षणनिरूपणम्। 		1	1	16-20

		<p>देवप्रतिमानिर्माणम्।</p> <ul style="list-style-type: none"> ● देवप्रतिमादीनां वर्णनम्। ● सूर्यादिदेवप्रतिमास्वरूपम्। ● पीठिकाभेदः लक्षणं तत् फलञ्च। ● शिवलिङ्गनिर्माणविधिः। ● यज्ञकुण्डनिर्माणविधिः। 	1	1	16-20
		<p>प्रतिमाप्रतिष्ठा।</p> <ul style="list-style-type: none"> ● देवप्रतिमायाः अधिवासः, तत्प्रतिष्ठाविधिश्च। ● प्रतिमास्नानविधिनिरूपणम्। ● वास्तुशान्तिविधिः। ● प्रासादभेदः। ● प्रासादसंलग्नमण्डपादीनां स्वरूपं तद्भेदाश्च। 	1	1	16-20

फलाधिगति:(Outcome) :-

- वास्तुप्रादुर्भावकथायाः परिज्ञानम् ।
- वास्तुशास्त्रस्य महत्त्वावगतिः ।
- देवप्रतिमायाः स्वरूपावबोधः
- मन्दिरप्रसादगृहनिर्माणविधेः कौशलप्राप्तिः।

सङ्गति:(Inter Link) :-

पत्रमेतन्मत्स्यमहापुराणमाधृत्य परिकल्पितम्। पुराणेऽस्मिन् २९१ अध्यायाः, चतुर्दश सहस्रश्लोकाश्च सन्ति। वर्ण्यविषयस्य व्यापकतादृष्ट्या अस्य महापुराणस्य पुराणवाङ्मये एकं विशिष्टं स्थानं विद्यते। पुराणस्यास्य २५२-२७० अध्यायेषु वास्तुशास्त्रस्य सम्यक् निरूपणं विद्यते। छात्रा वास्तुनिर्माणकौशलेन सुपरिचिताः भवेयुः इति धिया पाठ्यक्रमेऽस्य निर्द्धारणं विहितम्। अत्र सर्वेऽपि विषयाः परस्परान्तः सम्बन्धेन युक्ताः सन्ति।

सन्दर्भग्रन्थाः(Reference Books):-

- मत्स्यमहापुराणम्, नाग पब्लिशर्स, नई दिल्ली।
- भवनभास्कर, गीता प्रेस , गोरखपुर।
- पुराणविमर्श, पं. बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी।